

SIKETEK ÉS NAGYOTHALLÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (SINOSZ)³⁴

A szövetségről röviden

A Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége – röviden SINOSZ – kiemelkedően közhasznú társadalmi, érdekvédelmi szervezet, a magyar siketek és nagyothallók hivatalos érdekképviseleti szerve. A Szövetség munkáját a siket és nagyothalló tagok határozzák meg. A Szövetség segítséget nyújt tagjai számára – lehetőségeihez mérten – a munkavégzéshez, tanuláshoz, szakmai képzéshez, tanfolyamokon való részvételhez, szakköri tevékenységekhez. Lehetőséget biztosít a kulturális és sportéletben való részvételhez. Országos és helyi szervezeteiben klubokat működtet.

Siketek és nagyothallók

„Hallássérültek” gyűjtőfogalommal nevez meg minket a társadalom. Ez a kifejezés a siketeket és a nagyothallókat egyaránt magában foglalja, függetlenül a hallássérülés okától, súlyosságától, hallásállapot milyenségétől. Különböző eltérések vannak a siketség és a nagyothallás között, és ezen különbözőségekből adódóan más a szociális helyzetünk, eltérőek a kulturális igényeink és legfőképpen a lehetőségeink.

Mi, siketek nem rendelkezünk hasznosítható hallásmaradvánnyal, általában nem viselünk hallókészüléket sem és többségünk a jelnyelvet használja. Állapotunk hallókészülékkel sem korrigálható.

Mi, nagyothallók hallásmaradvánnyal rendelkezünk, hallókészüléket használunk, orvosi rehabilitációval és fejlesztéssel jól kapcsolódunk a halló világhoz.

Hazánk lakosságának 10%-a küszködik valamilyen mértékű hallásproblémával. A WHO adatai szerint 60 ezer a siketek, s mintegy 300 ezer a súlyos fokban nagyothallók száma Magyarországon.

A siketközösség

A társadalom a siket emberek kapcsán főleg a hiányosságokra helyezi a hangsúlyt. Nyilvánvalóan szembetűnő a hallás és a gördülékeny beszéd hiánya. Ez olyan szociokulturális megközelítés, amelynek – halló személyt választva modellnek – célja a siket ember „meggyógyítása”, társadalmi integrálása. Tő-

³⁴ A jelen összefoglalót a SINOSZ biztosította.

lünk, siket emberektől elvárják, hogy jobb hallásra és érthetőbb beszédre törekedjünk.

Ezzel a nézőponttal vitatkozva Szövetségünk inkább a meglévő képességekre helyezi a hangsúlyt. Ezt a megközelítést inkább az antropológiai nézőpont jellemzi, amely a siketközösség életrealitását, a siket emberek tapasztalatait és hiányosságokat áthidaló kreativitását helyezi a középpontba.

A jelnyelv

Mi, siket emberek nyelvi és kulturális kisebbségként tekintünk magunkra – az egész világon. Ezért törekszünk szervezetekbe tömörülve arra, hogy a siket embereknek ugyanolyan jogaik legyenek, mint a többi állampolgárnak.

A jelnyelvet ugyanúgy használjuk, mint a halló emberek a beszélt nyelvet. Tehát a jelnyelv a legtöbb siket ember elsődleges nyelve, siket szülők esetében az anyanyelve. Lehetőséget ad arra, hogy a siket emberek is ki tudják fejteni magukat, és fejleszteni tudják a lehetőségeiket úgy, ahogy azt a beszélt nyelvvvel nem lennének képesek maradéktalanul megvalósítani.

A jelnyelv a siketközösségben, a siket emberek közötti kölcsönhatás által született és fejlődött ki. A nyelvészeti tanulmányok szerint a jelnyelv megfelel a nyelvre vonatkozó összes követelménynek. A magyar jelnyelv épp olyan értékes nyelv, mint a magyar, szlovák, cigány, vagy bármelyik más beszélt nyelv a világon.

Siketközösségünk a jelnyelvet használja kommunikációja során, mely etnikummá, nyelvi, kulturális kisebbséggé kovácsol minket. Közösségünket tehát a nyelv, nem pedig a hallásvesztés orvosi minősítése tartja össze.

Siketközösségünk által használt jelnyelv nagy hatással van pozitív önbecsülésünk kifejlődésére. Siketkulturánk egy életforma: élettapasztatot ad, segíti kihasználni a vizuális szférát; kultúrateremtő alap, ahol a közös jellegzetesség a jelnyelv.

Munkánkat az esélyegyenlőség elve határozza meg. Álmunk egy olyan világ, ahol a siketek jelnyelve a nemzeti kultúra része, a nagyothallók hallásrehabilitációja pedig az az út, amely az aktív társadalmi részvétel irányába vezet.